

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Spontant remissvar – Inordnande av Statens centrum för arkitektur och design i Moderna museet

---

Kulturdepartementets promemoria med förslag till kraftsamling för konsten, arkitekturen och formen diskuteras och kritiserats livfullt dessa dagar. Vi är många som är intresserade av att Sverige genom statliga initiativ skapar en långt mer aktiv agenda inom detta kulturpolitiska område. Också jag känner mig manad att lämna några synpunkter på förslaget.

Bakgrund

Jag har arbetat med frågor som rör arkitektur, form och design inom offentliga och privata verksamheter under de tjugo år som förflutit sedan politikområdet etablerades i mitten av 1990-talet. Efter att ha växlat perspektiv och positioner flera gånger vågar jag påstå att detta är det kulturområde som har störst nätverk och förgreningar inom flest sektorer och branscher i samhället. Det är en komplex terräng med många spänningsfält. Behovet av helhetssyn och systemlösningar är stort och många skilda kompetenser är redan engagerade. Det som gör området unikt är dess grund i kulturen och konsten, dess räckvidd långt utanför kulturen samt det påtagliga intresse som människor i hela samhället har för det gestaltade livsrum som vi delar.

Synpunkter på förslaget

- Promemorian ger ingen en sakkunnig beskrivning av hur innehållet i det område som ArkDes har ansvar för idag skulle stärkas eller utvecklas genom ett inordnande i Moderna museet. Det är helt enkelt inte tillräckligt som beslutsunderlag.
- Arkitektur, form och design är långt ifrån ett konstområde som kan eller bör inordnas i ett konstmuseum, hur bra det museet än är som sådant. Moderna museet skulle helt enkelt inte kunna ta den roll som krävs av en statlig aktör inom arkitektur, form och design.
- Det huvudsakliga till förslaget om sammanslagning som anförs handlar om ekonomiska och administrativa samordningsvinster inom byggnaden på Skeppsholmen. Detta kan enkelt genomföras utan att ArkDes läggs ner och förs över till Moderna museet, det har de båda myndigheterna redan visat genom den plan som är aktuell nu.

Rekommendationer

Aktörer med inflytande över utvecklingen inom arkitektur, form och design i Sverige behöver en kompetent statlig myndighet med förmåga att samla och utveckla områdets potential, i bra samverkan med andra. Kunskap inom detta fält bygger på många grundstenar; de samlingar som finns på området, skolors, universitet och högskolors verksamheter, inte minst inom forskningen, samt professionella verksamheters erfarenheter och kunskaper genom det dagliga arbetet med att skapa fysiska och digitala rum för oss att vistas och leva i.

Jag föreslår följande som vägledning för den fortsatta processen när det gäller kulturdepartementets förslag:

- Avstå från att gå vidare med det alltför grundlösa förslaget till inordnande av ArkDes i Moderna museet.
- Besluta om tilläggsdirektiv och förlängd tid till utredningen Gestaltad livsmiljö (dir. 2014:69) i syfte att skapa ett sakkunnigt och gediget beslutsunderlag om de organisatoriska förutsättningarna att skapa en reell kraftsamling inom staten när det gäller arkitektur, form och design.
- Invänta Museiutredningen (dir.2014:8) när det gäller ansvaret för samlingar och utställningar inom arkitektur, form och design.

Arkitektur, form och design handlar såväl om demokrati och inflytande som kvalitet och resurshushållning. Nivån inom detta breda kunskapsfält och områdets ställning i samhället sätter ramarna för de liv vi lever. Att ArkDes inte lyckats axla sitt viktiga uppdrag kan bara beklagas. Men Kerstin Brunnberg har under sin korta tid som chef visat att det är fullt möjligt att skapa ordning och riktning på verksamheten.

Ta nu vara på allt det kunnande och engagemang som ryms i de remissvar som skrivs i dagarna. Sverige skulle verkligen behöva en kraftsamling här – hur den bäst kan utformas återstår enligt min mening att precisera.

Stockholm den 12 maj 2015

Anna Rygård